

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Pfv.VI.21.638/2013/5.szám

A Kúria a dr. Pető Lóránd ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Bíróság előtt 29.P.90.466/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Törvényszék 41.Pf.631.576/2013/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán tárgyaláson kívül meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 345.500 (háromszáznegyvenötezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes 2011. augusztus 22-én az A. M. Kft. által üzemeltetett M. F. elnevezésű gépjármű kereskedésben a Honda Civic 2.0 Type-R típusú gépjármű vonatkozásában az A. M. Kft-vel adásvételi szerződést kötött, amely szerint a felperes mint vevő megvásárolta az eladó tulajdonát képező gépjárművet 3.415.000 forint vételár ellenében. A felperes a vételárat kifizette és 40.000 forint szervízköltséget is fizetett az eladó részére. A felperes a szerződéskötéskor átvette a gépjármű kulcsait és iratait, az azonosító adatokat leellenőrizte, azonban a gépjárművet szervizelés és az illetékes önkormányzat okmányirodájában a gépjármű tulajdonjogának a gépjármű nyilvántartásban való átvezetése és a forgalmi engedély kiváltása érdekében az eladónál hagyta. Az eladó vállalta, hogy a fentieknek három-négy héten belül

eleget tesz. A felperes 2011. szeptember 22-én megjelent az A. M. Kft. telephelyén a gépjármű átvétele céljából, azonban az eladó a tulajdonosváltás átvezetése érdekében még nem járt el. Az eladó ezt 2011. szeptember 30. napjáig vállalta pótolni.

Az alperesnek az eladóval finanszírozási szerződése volt. Az ennek keretében nyújtott hitelt más szerződésekkel is biztosította. A finanszírozási szerződést az alperes 2011. szeptember 30-ával felmondta. A perbeli gépjárművet 2011. október 4-én az A. M. Kft. telephelyéről elszállíttatta, majd azt 2011. november 10. napján perben nem álló jogi személy részére értékesítette.

A bíróság megállapította az A. M. Kft. fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolását, amelynek kezdő időpontja 2012. január 24. napja volt.

A felperes 2012. április 16-án kelt levelében fordult az alpereshez, hogy a perbeli gépjárművet 8 napon belül adja ki részére, illetve ellenkező esetben fizessen meg 3.455.000 forintot. Az alperes válaszlevelében tájékoztatta a felperest, hogy a gépjárművet az eladóval kötött finanszírozási szerződés felmondását követően vette birtokba, melynek során az A. M. Kft. nem jelezte, hogy a gépjárművet már korábban értékesítette. A gépjármű a finanszírozási szerződésben foglalt összeg fedezetéül szolgált és azt az alperes jogszerűen szállíttatta el.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest kártérítés címén 3.455.000 forint, ezen összeg után 2012. április 24. napjától a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamat, valamint a perköltség megfizetésére. A felperes keresetét a Ptk. 117. § (2) bekezdésére, illetve 339. § (1) bekezdésére alapította. Előadta, hogy a jármű a teljes fizikai uralma alatt volt, a kulcsait is birtokolta az adásvételi szerződés megkötésekor, tehát a gépjármű tulajdonjogát ekkor megszerezte. Más kérdés, hogy az eladóval külön megbízási szerződést kötött és emiatt a gépjárművet a telephelyen hagyta. Amikor az alperes a gépjárművel elszállította, az már nem képezte a finanszírozási szerződés másik szereplőjének a tulajdonát. Az alperes tehát jogellenes magatartást tanúsított, amikor a gépjárművet elszállíttatta és értékesítette.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a felperes a gépjárművet nem vette birtokba, így a tulajdonjogot sem szerezte meg. A megfizetett vételárat a felszámolás alatt álló A. M. Kft. eladóval szemben érvényesítheti a felszámolási eljárás keretében. Előadta, hogy úgy járt el ahogy az adott helyzetben általában elvárható volt, így kártérítési felelőssége nem áll fenn. A finanszírozási szerződés alapján halasztó hatállyal kötött adásvételi szerződésének hatálya beállt, így joga volt a gépjárművel sajátjaként rendelkezni. A felperes

kára az A. M. Kft. azon mulasztásából származott, hogy nem hívta fel az alperes figyelmét a felperessel megkötött szerződésre, amikor az alperes a gépjárművet elszállíttatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 3.455.000 forintot, ezen összeg után 2012. április 24. napjától a kifizetésig a mindenkori késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, valamint a perköltséget. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a felperes az A. M. Kft.-vel 2011. augusztus 22. napján adásvételi szerződést kötött a perbeli gépjármű vonatkozásában, a vételárat kifizette és kifizette a 40.000 forint szervízköltséget is. A felperest terhelte a perben annak bizonyítása, hogy birtokba vette a perbeli gépkocsit, valamint azt is a felperesnek kellett bizonyítania, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben keletkezett a keresetben megjelölt kára. Az alperesnek ezzel szemben azt kellett a perben bizonyítania, hogy az elszállíttatás és értékesítés során úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

Az elsőfokú bíróság szerint a felperes és az eladó között a Ptk. 365. § (1) bekezdése szerinti adásvételi szerződés jött létre. Az adásvételi szerződés alapján a felperes a vételárat teljesítette és a Ptk. 117. § (2) bekezdése szerint a birtokbaadás is megtörtént. Nincs jelentősége a tulajdonjog megszerzése szempontjából annak, hogy a dolog ezt követően időlegesen az eladónál maradt. Az alperes az egyedi szerződés alapján finanszírozott gépjármű vonatkozásában halasztott hatályú gépjármű adásvételi szerződéssel rendelkezett, de csak 2011. szeptember 30-án lépett életbe a halasztott hatályú adásvételi szerződés. Ezt megelőzően, 2011. augusztus 22-én azonban a felperes már megszerezte az eladótól a gépjármű tulajdonjogát. Az alperesnek tehát 2011. október 4-én nem volt érvényes jogcíme a gépjármű birtokbavételére. Az alperes a felperes gépjárművét értékesítette, így a Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében kártérítési felelősséggel tartozik. Ebben a körben nincs jelentősége annak, hogy az alperes tudta-e, hogy a gépjármű nem az ő tulajdona. A kár összege a gépjárműre kifizetett vételár és a megbízási díj összege, amely abból keletkezett, hogy a felperes az értékesítés miatt a gépjármű kiadását az alperestől már nem kérheti.

Az elsőfokú bíróság szerint az alperes tömegével bonyolít le hitelügyleteket, így ez a helyzet magasabb fokú elvárhatóságot támaszt vele szemben. Az autószalonban, illetve az autókat értékesítő telephelyen jellemző, hogy korábban már harmadik személy részére eladott gépjárművek is fellelhetőek más megbízási vagy vállalkozási szerződéses jogviszonyok alapján. Így az alperestől elvárható lett volna, hogy az elszállított gépjármű tulajdoni

helyzetét előzetesen pl. a végelszámolóval, tisztázza.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy egyedi hitelkeretszerződés megkötésére került sor, amellyel az alperes a perbeli gépjármű megvásárlását finanszírozta. Az ilyen gépjárművek az A. M. Kft. tulajdonaként voltak nyilvántartva, a tulajdonjogot korlátozó semmilyen jog harmadik személy javára nem volt bejegyezve a gépjármű nyilvántartásba. A finanszírozott gépjárművek vonatkozásában az alperes és az A. M. Kft. között hatályában felfüggesztett adásvételi szerződések jöttek létre. A 2011. szeptember 30-i felmondásra tekintettel hatályossá vált az adásvételi szerződés, így a perbeli gépkocsit 2011. október 4-én az alperes ennek alapján szállította el. Az A. M. Kft. nem vitatta az alperesnek a gépjárművön fennálló tulajdonjogát az elszállításkor. A felmondást követően az alperesnek még nem lehetett arról tudomása, hogy az eladó végelszámolás alá került, ennek közzétételére ugyanis a perbeli gépjármű továbbértékesítését követően került sor. Az alperes ezért a legkörültekintőbb gondosság mellett sem tudhatott a felperes igényéről. Erre tekintettel kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

A másodfokú bíróság is egyetértett azzal, hogy a perbeli gépjárművön a felperes tulajdonjogot szerzett az adásvételi szerződés megkötésének napján, 2011. augusztus 22. napján és a gépjármű birtokába is lépett. Ugyanakkor álláspontja szerint a kifejtettek alapján nem állapítható meg, hogy a felperes kárának megtérítésére a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján az alperes lenne köteles. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdése körében nem helytállóan értékelte az alperes kimentését. Az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően bizonyította, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható volt. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az sem értékelhető az alperes terhére, hogy más elszállított gépjárművek tekintetében 2011. október 5. napján család büntette miatt több vevő feljelentést tett.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, ebben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból a jogerős ítélet nem jogszabályszerű következtetéseket vont le. A másodfokú bíróság is elismerte, hogy a felperes tulajdonjogot szerzett, illetve hogy nincs jelentősége annak, hogy az alperes tudott-e a felperes tulajdonszerzéséről akkor amikor a gépjárművet elszállította. Ehhez képest érthetetlen a jogerős ítéletben foglalt döntés. A másodfokú bíróság álláspontja szerint bárki elviheti más autóját és

eladhatja harmadik személynek, ha utóbb arra hivatkozik a kimentés körében, hogy neki is volt érvényes szerződése az adott gépjárműre.

A felperes szerint ahogy arra az elsőfokú ítélet indokolása is utal, az alperes még az általa kötött zavaros adásvételi szerződés alapján sem vehette volna birtokba a gépkocsit, a szerződés tárgya ugyanis a szerződés mellékletében nem volt pontosan megjelölve. A másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes egy hitelezéssel foglalkozó bank, ebből következően az elvárhatóságot az ő helyzetében másképp kell értelmezni. A szerződéses környezetét úgy kell kialakítania, hogy hasonló vitás szituációk ki se alakulhassanak. Az alperes tehát nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben elvárható és ezzel a magatartásával ok- okozati összefüggésben keletkezett a felperes kára.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A felperes helytállóan utal arra, hogy mindkét bíróság megállapította miszerint a perbeli gépjárművön a 2011. augusztus 22. napján kötött adásvételi szerződéssel tulajdonjogot szerzett figyelemmel arra, hogy a gépjármű birtokbaadása megtörtént. A gépjárművet a felperes az eladóval kötött vállalkozási, illetve megbízási szerződésre tekintettel hagyta a telephelyen. Az alperes tehát, amikor a gépjárművet a finanszírozási szerződés felmondása következtében a halasztott hatályú adásvételi szerződés hatálybalépésével birtokbavette, olyan gépjárművet szállított el és értékesített, amely már nem volt a finanszírozási szerződés másik alanyának tulajdona, így azon nem szerezhette tulajdonjogot. A felperes azonban nem erre a körülményre alapítottnan lépett fel az alperessel szemben, hanem kártérítési igényt érvényesített. A Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés a kártérítési felelősség megállapításához több feltétel együttes fennállását kívánja meg. A Kúria egyetért a másodfokú bíróság azon megállapításával, hogy a kártérítési felelősség megállapításához szükséges összes feltétel a jelen ügyben nem áll fenn.

Az alperest terhelte a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján annak bizonyítása, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. A csatolt okirati bizonyítékok és a rendelkezésre álló peradatok az alperes állítását igazolták. Az alperes maga is rendelkezett érvényes jogcímmel ahhoz, hogy a perbeli gépjármű tulajdonjogát megszerezze, azzal sajátjaként rendelkezzen. A szerződés felmondását követően, illetve a gépjármű elszállításakor a vele szerződő fél nem jelezte, hogy a gépjármű már nem áll a tulajdonában. Helytállóan mutatott rá arra a másodfokú bíróság,

hogy az eladó elleni végelszámolási eljárás megindításának közzétételére még ebben az időszakban nem került sor, így az alperes a cégadatokból sem szerezhette tudomást erről, így nem is volt módja a végelszámolónál tájékozódni arról, hogy mely gépjárművek nincsenek már a finanszírozási szerződés másik szereplőjének a tulajdonában. A felperes kára tehát az eladó cég mulasztásának következménye.

Az elsőfokú bíróság döntése azért sem helytálló, mert a Kúria álláspontja szerint a kár összege nem azonos a felperes által megjelölt összeggel. A 40.000 forint szervizelési költség ugyanis a felperes és az eladó között létrejött vállalkozási szerződés díja volt, nincs összefüggésben azzal, hogy a felperest a gépjármű tulajdonjogának „elvesztése” miatt kár érte.

A kár bekövetkeztéhez egyébként hozzájárult az is, hogy a felperes csak a 2012. április 16-án kelt levelében fordult az alpereshez a gépjármű visszaszolgáltatása érdekében azután, hogy tudomást szerzett arról, miszerint az eladó felszámolási eljárása során a vételár visszafizetésére feltehetőleg nem kerül majd sor. A felperes a tulajdonjogára tekintettel már a gépjármű elszállítását követően azonnal fellelphetett volna az alperessel szemben, hogy a gépjárművet részére adja ki. A jogvita kialakulásával megakadályozható lett volna a gépjármű értékesítése.

A felperes annak jogkövetkezményei levonását a kereseti kérelmében nem érvényesítette, hogy az alperes más tulajdonát értékesítette és a vételárral maga rendelkezett.

A kifejtettek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül eljárva, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperesnek a felülvizsgálati eljárással felmerült perköltsége megfizetésére. Ennek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján, a jogtanácsosi munkával arányban állóan határozta meg.

A felperes illetékfeljegyzési jogban részesült, pervesztességére tekintettel köteles megfizetni külön felhívásra az államnak az illethekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. §-a alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetheget.

Budapest. 2014. május 13.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet
s.k. előadó bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró

Szné

A kiadmány hitelével:
tisztviselő